

Eindrapportage informatiefase collegevorming Ablasserdam

**Aan de fracties van de gemeenteraad
Door tussenkomst van de voorzitter van de gemeenteraad,
burgemeester J.G.A. Paans**

**22 april 2022
Dhr. M. Houtman**

Inleiding

Op 14, 15 en 16 maart 2022 vonden de raadsverkiezingen plaats. De uitslag van de verkiezingen in Alblasserdam is vastgesteld op 21 maart 2022.

Om te komen tot een college heeft de raad afgesproken om in het proces gebruik te maken van een informateur. In de opdracht was aangegeven, dat het in de informatiefase met name zou gaan over de volgende vragen:

- Verken hoe partijen de verkiezingsuitslag en ontstane situatie duiden.
- Verken welke pijn er nog is vanuit de vorige bestuursperiode en hoe dit werkbaar en dragelijk te maken.
- Onderzoek welke vorm van een akkoord werkbaar en wenselijk is.
- Onderzoek welke partijen in welke samenstelling bereid zijn om vorm te geven aan een gemeentebestuur.

In een tussenrapportage op 6 april heb ik u mijn bevindingen van het eerste deel van de informatiefase gemeld en aanbevelingen gedaan om als eerstvolgende stap mogelijke coalitievorming tussen VVD, CDA, D66 en CU nader te onderzoeken. De tussenrapportage is als bijlage aan deze rapportage toegevoegd.

Voor het organiseren van de gesprekken, de verslaglegging en verdere ondersteuning en advisering heb ik een beroep gedaan op ondersteuning door de interim-griffier, Petra Paulides. In de laatste fase is tevens een beroep gedaan op de gemeentesecretaris Simone van Heeren om meer inzicht te geven in de mogelijkheden (en beperkingen) die de ambtelijke organisatie heeft om uitvoering van beleid te ondersteunen.

Werkwijze

In de fase na de tussenrapportage heb ik mij geconcentreerd op de een onderzoek naar de mogelijkheid van de vorming van een college bestaande uit VVD, CDA, D66 en CU.

In een drietal gespreksronden werd nader ingegaan op de bovengenoemde vier onderzoeksvragen.

Verkiezingsuitslag

De verkiezingsuitslagen laten wel enige verschuiving zien, waarvan de belangrijkste zijn verlies voor PvdA en CDA en winst voor VVD en D66, maar het geheel leidt slechts tot een verschuiving van 1 zetel : PvdA van 4 naar 3 en D66 van 2 naar 3. De verhouding tussen confessionele partijen en niet-confessionele is niet veranderd. De breuk in het college in 2021 heeft kennelijk niet tot grote wijzigingen in het stemgedrag van de kiezers geleid. Uitgebreider beschreven opvatting over de duiding van de verkiezingsuitslagen zijn te vinden in het verslag van de duidingsvergadering en in de verslagen van de eerste informatierondes die tussen de fracties uitgewisseld zijn.

De pijn

De pijn ontstaan bij de breuk in de vorige collegeperiode wordt nog steeds gevoeld en zit diep. Daartegenover staat dat alle partijen zich breed verantwoordelijk voelen voor de hele breedte van de samenleving en dat ook gestalte willen geven in het besturen van de gemeente. Naast pijn over de breuk bestaat er ook waardering voor elkaar voor de inzet die men toont voor de belangen van de gehele gemeente. Dat geeft een basis om gemeenteraad in de komende periode op constructieve manier met elkaar aan de slag te gaan. Dat neemt niet weg dat er binnen de raad met name op het punt van zondagsrust en lhbt beleid verschillen zullen blijven bestaan. Een voortzetting van gezamenlijke gesprekken daarover is daarom wenselijk en lijkt mogelijk, maar kost wel tijd.

Een Akkoord

Bij de vorming van een nieuwe raadsperiode en een nieuw college is het altijd de vraag hoe afspraken over te voeren beleid aan het begin van een raadsperiode vast te leggen. De keus voor de vorm van een raadsprogramma zoals gesuggereerd door D66 vindt geen steun bij andere partijen. Wel is men het eens over het opstellen van een beknopt coalitieprogramma op hoofdlijnen en dat daarna met een bredere betrokkenheid van gehele gemeenteraad betrokkenen uit de samenleving nader uit te werken. Daarbij realiseert men zich dat de ruimte voor ontwikkelingen die grote financiële investeringen vragen in de komende jaren voor een gemeente als Alblaserdam beperkt zijn.

Welke coalitie

Bij de vraag naar een mogelijke coalitie van VVD, CDA, D66 en CU is nadrukkelijk de vraag aan de orde geweest van de omvang van het college. De partijen hebben zich nadrukkelijk uitgesproken voor een college dat een personele invulling krijgt van 3,0 Fte.

De in de tussenrapportage gesuggereerd mogelijkheid van een gedoogconstructie door een van de partijen vindt men ongewenst gezien de vele nadelen die daar aan kleven.

Dat betekent wel dat er sprake zal zijn van deeltijdbenoemingen. Daar hebben de partijen overeenstemming over.

Daarnaast zijn er eerste verkennende gesprekken gevoerd over de verdeling van de portefeuilles. Daarbij heeft men nadrukkelijk de wens uitgesproken om te komen tot een sterk collegiaal bestuur waarbij geen sprake is van schotten tussen verschillende beleidsvelden.

Conclusie en aanbevelingen

De geleverde informatie en de gevoerde gesprekken hebben mij tot de volgende conclusie en aanbevelingen gebracht:

Conclusies

De conclusies op de in de opdracht gestelde vragen zijn kort samengevat:

1. De uitslag van de verkiezingen heeft niet tot grote verschuivingen geleid. Zoals in de tussenrapportage is gemeld, betekent dit niet dat een voortzetting van de bestaande coalitie op dit moment wenselijk, dan wel mogelijk zou zijn. (zie ook punt 2)
2. De pijn van de breuk in het vorige college is nog niet geheeld en is ook verwoord in de gesprekken in de eerste informatierondes. De verslagen daarvan zijn gewisseld tussen de fracties. Toch lijkt er een basis en wens te zijn om gesprekken over de verschillen met elkaar voort te zetten en zal er tijd voor nodig zijn om tot voor alle partijen aanvaardbare oplossingen te komen.
3. Een coalitieakkoord op hoofdlijnen is wenselijk, zodat er voldoende ruimte blijft voor invulling van wensen van derden bij een verdere uitwerking.
4. Voor de keuze om als eerste optie te onderzoeken of een coalitie VVD, CDA, D66, CU mogelijk is, wordt verwezen naar de tussenrapportage.

Conclusies naar aanleiding van de gesprekken met de beoogde coalitie:

1. De vorming van een college bestaande uit de VVD, CDA, D66 en CU lijkt kansrijk.
2. De personele bezetting die gezamenlijk 3.0 Fte in beslag neemt is mogelijk.
3. De kandidaat-wethouders lijken bereid en in staat te zijn om als homogeen team een college met bestuurlijke professionaliteit te kunnen vormen.

Aanbeveling:

1. Start met de formatiefase op basis van bovengenoemde uitgangspunten.
2. Start met het opstellen van een beknopt coalitieakkoord dat bij de start van het nieuwe college ter bespreking kan worden aangeboden aan de gemeenteraad en de samenleving.

Bijlage: Tussenrapportage d.d. 6 april 2022.